

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר ביטול פטור להסכם בין

מפעלי ים המלח בע"מ, בתי זיקוק לנפט בע"מ, אנרגיית המזרח התיכון,

חיפה כימיקלים בע"מ, חברת החשמל לישראל בע"מ

ביום 8 באוקטובר 1996 העניק הממונה על הגבלים עסקיים פטור בתנאים מן הצורך באישור בית הדין להגבלים עסקיים, להסדר כובל בין מפעלי ים המלח בע"מ (להלן: "מפעלי ים המלח"), בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן: "בז"ן"), אנרגיית המזרח התיכון (להלן: "אנרגיית המזה"ת"), חיפה כימיקלים בע"מ (להלן: "חיפה כימיקלים"), וחברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "חברת החשמל") (להלן: "הצדדים" ו"הפטור" בהתאמה).¹

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות שבו, לאחר ששמעתי את עמדת הצדדים ולאחר שנועצתי במינהלת הגז הטבעי במשרד התשתיות הלאומיות ובוועדה לפטורים ולמיזוגים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לבטל את הפטור שניתן, בהתאם לסמכותי לפי סעיף 14(ב) לחוק ההגבלים העסקיים.

ההסדר נשוא הפטור עניינו בחברתם של הצדדים במיזם משותף לרכישת גז טבעי ממצרים, להקמת מערך התשתית הנדרש לצורך כך ולאספקת הגז הטבעי לתאגידים השותפים במיזם ובכלל. הקמת המיזם נועדה לייעל את ההתקשרות עם ספקי הגז ולהקל על הקמת התשתית הנדרשת למשק הגז הטבעי העתידי בישראל.

ביסוד הפטור עמד הרצון לעשות שימוש בגז טבעי כמקור אנרגיה חלופי לנפט ולפחם וכזה אכן הינו. בעת מתן הפטור האפשרות היחידה שהסתמנה לשם מימוש מטרה זו היתה רכישת גז טבעי ממצרים. על רקע זה ביקש מינהל הדלק שבמשרד התשתיות הלאומיות כי יוקם גוף אחד שירכז את המשא ומתן בדבר התקשרות ארוכת טווח עם ספק גז טבעי מצרי. לצורך כך אותרו ה"לקוחות הגדולים" של הגז הטבעי בישראל אשר ביקשו לחבור יחדיו במיזם משותף שימסד את שיתוף הפעולה בפרוייקט הגז הטבעי, ולמיזם ניתן אישור הממונה. בהתאם לאמור ניתן הפטור "בשים לב למצב העובדתי הקיים עובר להתקשרות במיזם ולנסיבותיו המיוחדות" תוך הדגשה כי במקרה של שינוי נסיבות מהותי, תיבחן החלטת הפטור מחדש.

מאז מתן הפטור חל אכן שינוי כזה: נמצא גז טבעי בחופי ישראל בכמויות גדולות. כיום קיימים בתוך תחומי מדינת ישראל מספר ספקי גז טבעי פוטנציאליים החולשים על מרבצי גז טבעי

¹ ילקוט פרסומים 4454, כ"ג בחשוון התשנ"ז, 5.11.96.

והמסוגלים לספק את צורכי המשק הישראלי בשנים הקרובות. זאת ועוד, גם סוגיית תשתית ההולכה מצויה על ספה של הסדרה במתווה שונה מזו שנצפה בעת מתן הפטור.

שתי נסיבות חדשות אלה מהוות, כל אחת מהן ובוודאי שתיהן במצטבר, שינוי נסיבות מהותי, נכחו אין עוד לקיים את הפטור. אשר על כן, לאחר שמיעת הצדדים כאמור לעיל החלטתי לבטל את הפטור ממועד החלטתי זו.

בהתאם לקבוע בסעיף 14(ג) לחוק, הודעה על ביטול הפטור תימסר לצדדים להסדר ולאב בית הדין להגבלים עסקיים ותפורסם ברשומות.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' שבט תשס"א

1 פברואר 2001